

การศึกษาการใช้พฤติกรรมบำบัดโดยครอบครัวมีส่วนร่วมต่อพฤติกรรมก้าวร้าว
ของเด็กสมาธิสั้น โรงพยาบาลนภลัย

นางสาวศิริเพ็ญ แก้วประดิษฐ์

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING BEHAVIOR THERAPY WITH FAMILY PARTICIPATION ON
AGGRESSIVE BEHAVIORS OF CHILDREN WITH ATTENTION-DEFICIT/
HYPERACTIVITY DISORDER, NAPALAI HOSPITAL

Miss Siriphen Kaewpradit

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

522417

ศิริเพ็ญ แก้วประดิษฐ์ : การศึกษาการใช้พฤติกรรมบำบัดโดยครอบครัวมีส่วนร่วมต่อพฤติกรรมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น โรงพยาบาลนภากาศ (A STUDY OF USING BEHAVIOR THERAPY WITH FAMILY PARTICIPATION ON AGGRESSIVE BEHAVIORS OF CHILDREN WITH ATTENTION-DEFICIT/HYPERACTIVITY DISORDER, NAPALAI HOSPITAL.) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์. 94 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนและหลังการใช้พฤติกรรมบำบัด โดยครอบครัวมีส่วนร่วมของเด็กสมาธิสั้น กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยเด็กสมาธิสั้น ที่มารับบริการรักษาที่ คลินิกจิตเวชแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลนภากาศ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาคือ โปรแกรมการใช้พฤติกรรมบำบัดโดยครอบครัวมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Skinner เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว เครื่องมือทุกฉบับได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ค่าความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว ในเด็กสมาธิสั้นมีค่าระหว่าง .83 - 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Dependent t-test

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น หลังการใช้พฤติกรรมบำบัดโดยครอบครัวมีส่วนร่วม ลดลงกว่าก่อนใช้พฤติกรรมบำบัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช.....
ปีการศึกษา.....2552.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ศิริเพ็ญ แก้วประดิษฐ์.....
ลายมือชื่อ.ที่ปรึกษา.....จินตนา ยูนิพันธุ์.....

5177822836 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD: USING THE BEHAVIOR THERAPY WITH FAMILY PARTICIPATION,
AGGRESSIVE BEHAVIOR, CHILDREN WITH ATTENTION-
DEFICIT/HYPERACTIVITY DISORDER

SIRIPHEN KAEWPRADIT: A STUDY OF USING BEHAVIOR THERAPY WITH
FAMILY PARTICIPATION ON AGGRESSIVE BEHAVIORS OF CHILDREN
WITH ATTENTION-DEFICIT/HYPERACTIVITY DISORDER, NAPALAI
HOSPITAL. ADVISOR: ASSOC. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., 94 pp.

The objective of this independent project was to compare aggressive behaviors of children with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) before and after using the behavior therapy with family participation. Study sample was twenty aggressive children with ADHD, which were treated as out-patients of Napalai hospital, who met the inclusion criteria. The instrument used in this study was; the behavior therapy with family participation program for aggressive children with ADHD based on Skinner's concept and aggressive behavior assessment scale. All instruments were examined for content validity by 5 experts. The reliability of the scale were between .83 - 1. Data were analyzed using dependent t-test

Major findings were as follows :

The aggressive behaviors of children with ADHD 1 week after using behavior therapy with family participation program was statistically significant less than before using the program at .05 level.

Field of Study :Mental Health and Psychiatric Nursing...

Academic Year :2009.....

Student's Signature : *Siriphen Kaewpradit.*

Advisor's Signature : *Jintana Yunibhand*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง สำเร็จได้ด้วยความรู้จาก รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา บุญพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งให้ความรู้คำแนะนำ และกระตุ้น ชี้แนะให้ผู้ศึกษาได้แสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้พร้อมทั้ง ให้ความสำคัญเสียสละเวลา ตลอดจนเป็นกำลังใจตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรที่อาจารย์มีให้และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระที่มีความเมตตาอย่างยิ่งแก่ลูกศิษย์ และอาจารย์สุภาวดี ชุ่มจิตต์ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำรวมทั้งให้กำลังใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณา ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ ขอขอบคุณ กรมสุขภาพจิตที่สนับสนุนทุนการศึกษานจบหลักสูตร ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลนภลัย หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ผู้ช่วยวิจัย เพื่อนร่วมงาน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลนภลัยทุกท่าน ที่ให้โอกาสศึกษา และอำนวยความสะดวกในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ให้ชีวิต หล่อหลอมความคิด สติปัญญา

ท้ายนี้ ขอบขอบคุณ พี่ เพื่อนและน้องๆ คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยช่วยเหลือแนะนำ กระตุ้นเตือน ให้กำลังใจ และที่สำคัญที่สุดคือ ความปรารถนาดี และความจริงใจที่มีให้กันเป็นความรู้สึกที่มีค่าที่ยิ่งใหญ่ที่สุด และคุณค่าอันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ผู้ป่วยเด็กสมาธิสั้นทุกคน ขอให้มีความสุขกายและสุขภาพใจที่เข้มแข็งเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีความสุขตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	42
การดำเนินการศึกษา.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
รายการอ้างอิง.....	69
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	78
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	80
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	83
ภาคผนวก ง แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิ์ และหนังสือยินยอมของประชากร.....	90
ประวัติผู้เขียน โครงการศึกษาอิสระ.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แนวทางปฏิบัติสำหรับแก้ไขผลข้างเคียงของยา Methylphenidate ที่พบบ่อย.....	13
2	ตารางกิจกรรมสำหรับผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมพฤติกรรมบำบัด.....	51
3	ตารางแสดงกิจกรรมสำหรับเด็กที่เข้าร่วมพฤติกรรมบำบัดในเด็กสมาธิสั้น.....	52
4	แสดงค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคสมาธิสั้นและพฤติกรรมบำบัด ของผู้ดูแลหลัก.....	53
5	แสดงคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นในขณะร่วมกิจกรรมกลุ่ม บำบัด สัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2 ของกิจกรรมในกลุ่มเด็ก.....	54
6	แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าว รายด้านของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบก่อน การทดลอง และหลังการทดลองจากการสังเกตของผู้ดูแลหลัก.....	55
7	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุของเด็กสมาธิสั้น จำนวน บุตร เป็นบุตรคนที่ อายุที่ได้รับการวินิจฉัยโรคครั้งแรก ประวัติการได้รับยาทาง จิตเวช.....	59
8	ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ ความต่าง ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นก่อนการทดลอง และหลังการ ทดลอง 1 สัปดาห์.....	60